

Zbornik sudske prakse

PRESUDA SUDA (osmo vijeće)

18. srpnja 2013.*

„Elektroničke komunikacijske mreže i usluge – Direktiva 2002/20/EZ – Članak 12. –
Administrativne naknade nametnute poduzećima iz dotičnog sektora – Nacionalni propisi kojima se
operatore elektroničkih komunikacija obvezuje na plaćanje naknade namijenjene za pokrivanje troškova
funkcioniranja nacionalnih regulatornih tijela“

U spojenim predmetima C-228/12 do C-232/12 i C-254/12 do C-258/12,

povodom zahtjeva za prethodnu odluku na temelju članka 267. UFEU-a, koje je uputio Tribunale amministrativo regionale per il Lazio (Italija), odlukama od 22. veljače 2012., pristiglima na Sud 14. svibnja 2012. (predmeti C-228/12 do C-232/12) i 24. svibnja 2012. (predmeti C-254/12 do C-258/12), u postupcima

Vodafone Omnitel NV (C-228/12, C-231/12 i C-258/12),

Fastweb SpA (C-229/12 i C-232/12),

Wind Telecomunicazioni SpA (C-230/12 i C-254/12),

Telecom Italia SpA (C-255/12 i C-256/12),

Sky Italia srl (C-257/12)

protiv

Autorità per le Garanzie nelle Comunicazioni,

Presidenza del Consiglio dei Ministri (C-228/12 do C-232/12, C-255/12 i C-256/12),

Commissione di Garanzia dell'Attuazione della Legge sullo Sciopero nei Servizi Pubblici Essenziali (C-229/12, C-232/12 i C-257/12),

Ministero dell'Economia e delle Finanze (C-230/12)

uz sudjelovanje:

Wind Telecomunicazioni SpA (C-228/12, C-229/12, C-232/12, C-255/12 do C-258/12),

Telecom Italia SpA (C-228/12, C-230/12, C-232/12 i C-254/12),

Vodafone Omnitel NV (C-230/12 i C-254/12),

* Jezik postupka: talijanski

Fastweb SpA (C-230/12, C-254/12 i C-256/12),

Television Broadcasting System SpA (C-257/12),

SUD (osmo vijeće),

u sastavu: E. Jarašiūnas (izvjestitelj), predsjednik vijeća, A. Ó Caoimh i C. G. Fernlund, suci,

nezavisni odvjetnik: N. Jääskinen,

tajnik: A. Calot Escobar,

uzimajući u obzir pisani postupak,

uzimajući u obzir očitovanja koja su podnijeli:

— za Vodafone Omnitel NV, M. Libertini i V. Cerulli Irelli, *avvocati*,

— za Fastweb SpA, G. Nava, F. Pacciani i V. Mosca, *avvocati*,

— za Wind Telecomunicazioni SpA, G. M. Roberti, S. Fiorucci, B. Caravita Di Torito, I. Perego i M. Serpone, *avvocati*,

— za Telecom Italia SpA, F. S. Cantella, F. Cardarelli i F. Lattanzi, *avvocati*,

— za Sky Italia srl, O. Grandinetti i R. Mastroianni, *avvocati*,

— za talijansku vladu, G. Palmieri, u svojstvu agenta, uz asistenciju A. De Stefano, *avvocato dello Stato*,

— za belgijsku vladu, J.-C. Halleux i T. Materne, u svojstvu agenata,

— za nizozemsku vladu, M. Bulterman i C. Wissels, u svojstvu agenata,

— za portugalsku vladu, L. Inez Fernandes, u svojstvu agenta, uz asistenciju S. Gonçalves do Cabo, *advogado*,

— za Europsku komisiju, E. Montaguti i L. Nicolae, u svojstvu agenata,

odlučivši, nakon što je saslušao nezavisnog odvjetnika, da u predmetu odluči bez njegovog mišljenja,

donosi sljedeću

Presudu

- 1 Zahtjevi za prethodnu odluku odnose se na tumačenje članka 12. Direktive 2002/20/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 7. ožujka 2002. o ovlaštenju u području elektroničkih komunikacijskih mreža i usluga (Direktiva o ovlaštenju) (SL L 108, str. 21.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 13., svezak 53., str. 62.).
- 2 Zahtjevi su upućeni u okviru deset sporova između Vodafone Omnitel NV, Fastweb SpA (u daljnjem tekstu: Fastweb), Wind Telecomunicazioni SpA, Telecom Italia SpA i Sky Italia srl protiv Autorità per le Garanzie nelle Comunicazioni (Nadzorno tijelo za komunikacije, u daljnjem tekstu: AGCOM),

Presidenza del Consiglio dei Ministri (predsjednik Ministarskog vijeća), Commissione di Garanzia dell'Attuazione della Legge sullo Sciopero nei Servizi Pubblici Essenziali (Komisija za jamčenje provedbe zakona o štrajku u nužnim javnim uslugama) i Ministero dell'Economia e delle Finanze (Ministarstvo gospodarstva i financija), povodom poništenja odluka kojima se nameće doprinos operatorima koji pružaju elektroničke komunikacijske mreže i usluge radi pokrivanja svih troškova državnog regulatornog tijela (u daljnjem tekstu: DRT) koji se ne plaćaju iz proračuna države članice.

Pravni okvir

Pravo Unije

- 3 Uvodna izjava 30. Direktive o ovlaštenju određuje:

„Za davatelje elektroničkih komunikacijskih usluga mogu se propisati administrativne naknade kako bi se financirale aktivnosti [DRT-a] upravljanja sustava ovlašćivanja i dodjele prava korištenja. Te naknade treba ograničiti na pokrivanje stvarnih administrativnih troškova tih aktivnosti. U tu je svrhu potrebno omogućiti transparentnost prihoda i rashoda [DRT-a] kroz godišnje izvještavanje o ukupnom iznosu naplaćenih naknada i nastalih administrativnih troškova. Time će se poduzećima omogućiti provjera ravnoteže između administrativnih troškova i naknada.”

- 4 Članak 12. navedene direktive, naslovljen „Administrativne naknade”, određuje:

„1. Sve administrativne naknade propisane za poduzeća koja pružaju uslugu ili mrežu na temelju općeg ovlaštenja ili kojima je dodijeljeno pravo korištenja su takve da:

(a) u ukupnom iznosu pokrivaju samo administrativne troškove koji će nastati prilikom upravljanja, kontrole i provedbe sustava općeg ovlaštenja, prava korištenja i posebnih obveza iz članka 6. stavka 2., a koji mogu uključiti troškove za međunarodnu suradnju, usklađivanje i normizaciju, analizu tržišta, nadzor nad udovoljavanjem uvjetima i ostalu kontrolu tržišta, kao i regulatorne poslove na izradi i provedbi sekundarnog zakonodavstva i upravnih odluka, kao što su odluke o pristupu i međusobnom povezivanju; i

(b) budu propisane po pojedinačnim poduzećima na objektivan, transparentan i proporcionalan način kojim se na najmanju mjeru svode dodatni administrativni troškovi i naknade.

2. Kad [DRT-i] propisuju administrativne naknade, tada objavljuju godišnji pregled svojih administrativnih troškova i ukupan iznos naplaćenih naknada. S obzirom na razliku između ukupnog iznosa naknada i administrativnih troškova, vrše se odgovarajuća usklađivanja.”

Talijansko pravo

- 5 Članak 2. stavak 38. Zakona br. 481 o tržišnom natjecanju i uređenju komunalnih usluga – Osnivanje regulatornih tijela za komunalne usluge (legge n. 481 – Norme per la concorrenza e la regolazione dei servizi di pubblica utilità – Istituzione delle Autorità di regolazione dei servizi di pubblica utilità), od 14. studenoga 1995. (GURI br. 270, od 18. studenoga 1995.), je predviđao da se nezavisna tijela dijelom financiraju iznosima iz posebne stavke državnog proračuna, a u preostalom dijelu doprinosima čiji iznos ne može prelaziti tisućiti dio prihoda iz prethodne poslovne godine, a koji plaćaju operatori koji isporučuju dotičnu uslugu. Iznos tog doprinosu i načini njegova plaćanja su bili utvrđeni ministarskim uredbama, koje su u tu svrhu bile donošene svake godine.

6 U članku 6. stavku 2. Zakona br. 249 o osnivanju Nadzornog tijela za komunikacije i norme koje se odnose na sustave telekomunikacije i radiotelevizije (legge n. 249 – Istituzione dell’Autorità per le garanzie nelle comunicazioni e norme sui sistemi delle telecomunicazioni e radiotelevisivo), od 31. srpnja 1997. (GURI br. 177, od 31. srpnja 1997.), izrijekom se navodi sustav doprinosa koji je već predviđen za druga tijela, te se predviđa mogućnost njegova korištenja za uvođenje, ako je to potrebno, i u skladu s kriterijima koji vode računa o troškovima djelatnosti, naknade za usluge AGCOM-a u skladu sa zakonom, uključujući i uslugu vođenja registara operatora.

7 Zakonskom uredbom br. 259 o zakoniku o elektroničkim komunikacijama (decreto legislativo n. 259 – Codice delle comunicazioni elettroniche) od 1. kolovoza 2003. (GURI br. 214, od 15. rujna 2003.) AGCOM je naznačen kao DRT.

8 Članak 12. stavak 1. Direktive o ovlaštenju je u talijansko pravo prenesen člankom 34. stavkom 1. navedenog Zakonika o elektroničkim komunikacijama, koji glasi:

„Osim doprinosa navedenih u članku 35., poduzećima koja pružaju mreže i usluge na temelju općeg ovlaštenja ili kojima je dodijeljeno pravo korištenja mogu se propisati i administrativne naknade, koje pokrivaju samo administrativne troškove koji će nastati prilikom upravljanja, kontrole i provedbe sustava općeg ovlaštenja, prava korištenja i posebnih obveza iz članka 28. stavka 2., a koji mogu uključiti troškove za međunarodnu suradnju, usklađivanje i normizaciju, analizu tržišta, nadzor nad udovoljavanjem uvjetima i ostalu kontrolu tržišta, kao i regulatorne poslove na izradi i provedbi sekundarnog zakonodavstva i upravnih odluka, kao što su odluke o pristupu i međusobnom povezivanju. Administrativne naknade se određuju pojedinačnim poduzećima na objektivan, transparentan i proporcionalan način kojim se na najmanju mjeru svode dodatni administrativni troškovi i naknade.”

9 U talijanskom se pravu razlikuju administrativne naknade koje se odnose na obavljanje zadaća koje uključuju donošenje odluka, a koje su u nadležnosti ministero per lo Sviluppo Economico (ministarstvo za gospodarski razvoj), od doprinosa operatora koji služi za pokrivanje troškova regulatorne djelatnosti povezane sa sustavom općeg ovlaštenja, a koju obavlja isključivo AGCOM.

10 Propisi koji se odnose na doprinose u korist neovisnih tijela (među kojima je i AGCOM) izmijenjeni su Zakonom br. 266 o izradi godišnjeg i višegodišnjeg državnog proračuna (Finanzijski zakon iz 2006.) [legge br. 266 – Disposizioni per la formazione del bilancio annuale e pluriennale dello Stato (legge finanziaria 2006)] od 23. prosinca 2005. (GURI br. 302, od 29. prosinca 2005., u daljnjem tekstu: Zakon br. 266/2005).

11 Članak 1. stavak 65. Zakona br. 266/2005 određuje:

„Počevši od 2007., troškove koji se odnose na funkcioniranje [...] [AGCOM-a] financirat će dotično tržište, u dijelu koji ne pokriva državni proračun, prema modalitetima određenima važećim zakonodavstvom, i u visini doprinosa utvrđenom odlukom svakog od tijela, poštujući pri tom gornje granice određene zakonom, te će se isplaćivati izravno tim tijelima.”

12 Članak 1. stavak 66. Zakona br. 266/2005 određuje:

„Za potrebe prve primjene za 2006. iznos doprinosa koji plaćaju operatori iz sektora komunikacija [...] utvrđuje se u visini 1,5 promila prihoda navedenih u posljednjoj bilanci potvrđenoj prije dana stupanja ovog zakona na snagu. Za sljedeće godine [AGCOM] može donijeti eventualne izmjene iznosa i modaliteta plaćanja doprinosa, u smislu stavka 65., do najviše 2 promila prihoda navedenih u posljednjoj bilanci potvrđenoj prije donošenja odluke.”

- 13 Iznosi i modaliteti plaćanja doprinosa predviđeni u članku 1. stavku 66. Zakona br. 266/2005 utvrđivani su godišnje sljedećim odlukama AGCOM-a: odlukom br. 110/06/CONS za 2006., odlukom br. 696/06/CONS za 2007., odlukom br. 604/07/CONS za 2008., odlukom br. 693/08/CONS za 2009., odlukom br. 722/09/CONS za 2010., odlukom br. 599/10/CONS za 2011. i odlukom br. 650/11/CONS za 2012.
- 14 Predmetni su propisi potom dopunjeni člankom 2. stavkom 241. Zakona br. 191 o izradi godišnjeg i višegodišnjeg državnog proračuna (Financijski zakon iz 2010.) [legge n. 191 – Disposizioni per la formazione del bilancio annuale e pluriennale dello Stato (legge finanziaria 2010)] od 23. prosinca 2009. (GURI br. 302, od 30. prosinca 2009.), kojim je predviđen prijenos dijela iznosa koje je prikupio AGCOM u korist drugih neovisnih nacionalnih upravnih tijela.

Glavni postupci i prethodno pitanje

- 15 Od 1996. su operatori koji u Italiji nude komunalnu uslugu obveznici plaćanja doprinosa na ime operativnih troškova tijela za nadzor tih usluga. Operatori koji pružaju elektroničke komunikacijske mreže ili usluge također potpadaju pod navedene propise.
- 16 Obveza plaćanja doprinosa na teret operatora iz sektora elektroničkih komunikacija za potrebe funkcioniranja regulatornih tijela za komunalne usluge uvedena je Zakonom br. 481/1995, od 14. studenoga 1995. Nakon izmjene tog zakona, koja je stupila na snagu 2007., operativne troškove nadzornih tijela kakvo je AGCOM, a koje više ne pokriva državni proračun, pokrivaju operatori iz sektora koji se nalazi u nadležnosti tih tijela. Iznos tog doprinosa utvrđuje se odlukom dotičnog tijela, uz najviše zakonsko ograničenje od 2 promila prihoda navedenih operatora. Doprinos se plaća izravno AGCOM-u.
- 17 U tom je okviru AGCOM ovlašten utvrditi iznos i modalitete plaćanja doprinosa putem regulatornih akata koji se moraju podnijeti na odobrenje predsjedniku Ministarskog vijeća.
- 18 Naknadno su Zakonom br. 191 od 23. prosinca 2009. o izradi godišnjeg i višegodišnjeg državnog proračuna (Financijski zakon iz 2010.) uvedene i druge odredbe kojima se, kao prvo, još više smanjio dio troškova funkcioniranja AGCOM-a koji se financiraju iz državnog proračuna i kojima je, kao drugo, do 2012. predviđen sistem prijenosa financiranja od strane određenih nacionalnih tijela, među kojima je i AGCOM, prema drugim nacionalnim tijelima.
- 19 U tom je kontekstu, u pogledu operatora koji pružaju elektroničke komunikacijske mreže ili usluge, AGCOM pristupio istrazi kako bi provjerio poštovanje obveze plaćanja doprinosa predviđene Zakonom br. 266/2005.
- 20 Nakon provođenja navedene istrage AGCOM je poslao Vodafone Omnitel NV, Fastweb, Wind Telecomunicazioni SpA, Telecom Italia SpA i Sky Italia srl odluku kojom se svako od navedenih društava obavještava da jedan dio doprinosa namijenjenih pokrivanju AGCOM-ovih operativnih troškova za 2006. do 2010. godinu nije plaćen te kojim ih se opominje da dospjele iznose plate u roku od 30 dana. Potom su ti operatori sudu koji je uputio zahtjev podnijeli tužbe za poništenje navedenih odluka. Prema zahtjevima za prethodnu odluku, tužitelji iz glavnog postupka osporavaju tražene iznose te ističu da se naknada odnosi na stavke koje nisu izravno povezane s troškovima funkcioniranja tog tijela na *ex ante* regulaciji tržišta, koja se očituje u dodjelama ovlaštenja.
- 21 Tribunale amministrativo regionale per il Lazio u svojim zahtjevima za prethodnu odluku, analizirajući članak 12. Direktive o ovlaštenju i uvodnu izjavu 13. Direktive 2009/140/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 25. studenoga 2009. o izmjeni Direktive 2002/21/EZ o zajedničkom regulatornom okviru za elektroničke komunikacijske mreže i usluge, Direktive 2002/19/EZ o pristupu i međusobnom povezivanju elektroničkih komunikacijskih mreža i pripadajuće opreme te Direktive 2002/20/EZ o

ovlaštenju u području elektroničkih komunikacijskih mreža i usluga (SL L 337, str. 37.; SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 13., svezak 50., str. 68.) izlaže da nacionalni propisi o kojima je riječ u tužbama koje su mu podnesene predviđaju pokrivanje svih troškova AGCOM-a koje ne pokriva državni proračun, a posredstvom naknada nametnutih privatnim operatorima reguliranog sektora, putem mehanizma koji se temelji na prihodima tih operatora, koji omogućava modulaciju doprinosa koji se od svakoga od njih zahtijeva u skladu s njegovom gospodarskom snagom. Međutim, prema mišljenju tog suda, iz prava Unije proizlazi da su administrativne naknade nametnute operatorima opravdane samo u pogledu troškova koje je DRT stvarno imao, ali ne po osnovi bilo kakvih djelatnosti, nego po osnovi djelatnosti *ex ante* regulacije tržišta, koja se očituje u dodjelama ovlaštenja. Stoga smatra da bi se naknade koje ubire AGCOM trebale ograničiti na iznos troškova pretrpljenih za potrebe navedene regulacije.

- 22 U tim je okolnostima Tribunale amministrativo regionale per il Lazio odlučio prekinuti postupak i uputiti Sudu sljedeće prethodno pitanje, koje je na isti način formulirano u predmetima C-228/12 do C-232/12 i C-254/12 do C-258/12:

„Trebaju li sektorske odredbe Zajednice, a osobito odredbe Direktive [o ovlaštenju], tumačiti na način da se protive nacionalnim propisima navedenima u ovom rješenju, odnosno određenije Zakonu [br. 266/2005], posebice zbog načina na koji se on konkretno primjenjuje na regulatornoj razini?”

- 23 Rješenjem predsjednika Suda od 15. lipnja 2012. predmeti C-228/12 do C-232/12 i C-254/12 do C-258/12 spojeni su u svrhu pisanog i usmenog postupka kao i presude.

O zahtjevu za otvaranje usmenog dijela postupka

- 24 Dopisom dostavljenim tajništvu Suda 8. ožujka 2013. Fastweb je zahtijevao otvaranje usmenog dijela postupka, navodeći da se pojavila nova činjenica koja može imati odlučujući utjecaj na odluku Suda. Ta je stranka navela da je 29. studenoga 2012., nakon zaključenja pisanog dijela postupka u ovom predmetima, AGCOM objavio obavijest upućenu talijanskoj vladi kojom je poziva da ne produži nacionalne propise o sustavu financiranja AGCOM-a iz razloga što nisu sukladni s pravom Unije.
- 25 U tom pogledu valja istaknuti da, sukladno članku 76. stavku 2. Poslovnika, na prijedlog suca izvjestitelja i nakon što sasluša nezavisnog odvjetnika, Sud može odlučiti ne održati raspravu ako procijeni, na temelju podnesaka i očitovanja podnesenih tijekom pisanog dijela postupka, da raspolaže dovoljnim informacijama za donošenje odluke.
- 26 Osim toga valja podsjetiti na to da, na temelju članka 83. svojeg Poslovnika, Sud može u svakom trenutku, nakon što sasluša nezavisnog odvjetnika, odrediti ponovno otvaranje usmenog dijela postupka, osobito ako smatra da stvar nije dovoljno razjašnjena ili ako stranka iznese, po zatvaranju ovog dijela postupka, novu činjenicu koja je takve prirode da ima odlučujući utjecaj na odluku Suda.
- 27 Saslušavši nezavisnog odvjetnika, u ovom slučaju Sud smatra da raspolaže svim elementima koji su mu potrebni za odgovor na pitanje koje je postavio sud koji je uputio zahtjev i da nova činjenica koju spominje Fastweb nije takve prirode da ima odlučujući utjecaj na odluku Suda.
- 28 Stoga se ne može prihvatiti zahtjev Fastweba za ponovno otvaranje usmenog dijela postupka.

O prethodnom pitanju

Dopuštenost

- 29 Talijanska vlada sumnja u dopuštenost zahtjevâ za prethodnu odluku, ističući da u njima nije u dovoljnoj mjeri prikazan činjenični okvir kao ni talijanski propisi koji se primjenjuju u glavnim postupcima.
- 30 U tom pogledu valja podsjetiti, kao što i proizlazi iz ustaljene sudske prakse Suda, da potreba za tumačenjem prava Unije koje je korisno nacionalnom sucu zahtijeva da on odredi činjenični i zakonodavni okvir unutar kojeg se nalaze pitanja koja postavlja, ili da barem objasni činjenične tvrdnje na kojima se temelje ova pitanja (presude od 17. veljače 2005., *Viacom Outdoor*, C-134/03, Zb., str. I-1167., t. 22.; od 14. prosinca 2006., *Confederación Española de Empresarios de Estaciones de Servicio*, C-217/05, Zb., str. I-11987., t. 26., i od 17. srpnja 2008., *Raccanelli*, C-94/07, Zb., str. I-5939., t. 24.).
- 31 Podaci sadržani u zahtjevima za prethodnu odluku ne služe samo tome da omoguće Sudu davanje korisnih odgovora, već također da omoguće vladama država članica kao i drugim zainteresiranim strankama podnošenje očitovanja sukladno članku 23. Statuta Suda Europske unije (rješenje od 2. ožujka 1999., *Colonia Versicherung i dr.*, C-422/98, Zb., str. I-1279., t. 5.; presude od 8. studenoga 2007., *Schwibbert*, C-20/05, Zb., str. I-9447., t. 21., te gore navedena presuda *Raccanelli*, t. 25.).
- 32 U ovom su predmetu izlaganje činjenica iz glavnih predmeta u zahtjevima za prethodnu odluku – koje je doduše sažeto – kao i opis primjenjivog nacionalnog prava, omogućili strankama glavnog postupka i vladama država članica da podnesu očitovanja u pogledu upućenog pitanja, kao što se vidi po pisanim očitovanjima koja su Sudu predale navedene stranke glavnog postupka, kao i talijanska, belgijska, nizozemska i portugalska vlada te Europska komisija. S obzirom na navedene zahtjeve za prethodnu odluku, Sud raspolože s dovoljno činjeničnih i pravnih elemenata za tumačenje odredbi prava Unije o kojima je riječ, kao i za davanje korisnog odgovora na postavljeno pitanje.
- 33 U tim okolnostima treba zaključiti da su zahtjevi za prethodnu odluku dopušteni.

Meritum

- 34 Svojim pitanjem sud koji je uputio zahtjev u biti pita treba li pravo Unije tumačiti na način da se protivi propisima države članice, kakvi su oni iz glavnih postupaka, prema kojima su poduzeća koja pružaju elektroničke komunikacijske mreže ili usluge obveznici plaćanja naknade namijenjene pokrivanju svih troškova DRT-a koje ne financira država, a čiji se iznos utvrđuje s obzirom na prihode tih poduzeća.
- 35 U tom pogledu treba podsjetiti da Direktiva o ovlaštenju ne propisuje samo pravila u vezi s postupkom odobravanja općih ovlaštenja ili prava na korištenje radijskih frekvencija ili brojeva, kao i u vezi sa sadržajem tih ovlaštenja, nego i pravila u vezi s vrstom pa čak i opsegom novčanih naknada koje su povezane s navedenim postupcima, a koje države članice mogu ubirati od poduzeća u sektoru elektroničkih komunikacijskih usluga (vidjeti, po analogiji, presude od 18. rujna 2003., *Albacom i Infostrada*, C-292/01 i C-293/01, Zb., str. I-9449., t. 35. i 36.; od 21. srpnja 2011., *Telefónica de España*, C-284/10, Zb., str. I-6991., t. 18., te od 27. lipnja 2013., *Vodafone Malta i Mobisle Communications*, C-71/12, t. 20.).
- 36 Pravni bi okvir kojim se jamči sloboda elektroničkih komunikacijskih mreža i usluga, ustanovljen Direktivom o ovlaštenju, bio lišen korisnog učinka ako bi države članice bile slobodne utvrđivati porezne terete koje poduzetnici iz tog sektora moraju snositi (vidjeti, po analogiji, gore navedene presude *Albacom i Infostrada*, t. 38., i *Telefónica de España*, t. 19.).

- 37 Kada je riječ o administrativnim naknadama za financiranje djelatnosti DRT-a u području upravljanja sustavom dodjele prava korištenja, koje su nametnute poduzećima koja pružaju uslugu ili mrežu, njih uređuje članak 12. Direktive o ovlaštenju koji Direktiva 2009/140, koju je spomenuo sud koji je uputio zahtjev, nije izmijenila.
- 38 Iz članka 12. stavka 1. točke (a) Direktive o ovlaštenju proizlazi da države članice poduzećima koja pružaju usluge ili mreže na temelju općeg ovlaštenja ili kojima je dodijeljeno pravo korištenja radijskih frekvencija i brojeva mogu propisati samo administrativne naknade koje pokrivaju administrativne troškove koji će nastati prilikom upravljanja, kontrole i provedbe sustava općeg ovlaštenja, prava korištenja i posebnih obveza iz članka 6. stavka 2. te direktive, a koji mogu uključivati troškove za međunarodnu suradnju, usklađivanje i normizaciju, analizu tržišta, nadzor nad udovoljavanjem uvjetima i ostalu kontrolu tržišta, kao i regulatorne poslove na izradi i provedbi sekundarnog zakonodavstva i upravnih odluka, kao što su odluke o pristupu i međusobnom povezivanju.
- 39 Takve naknade mogu pokrivati samo troškove koji se odnose na aktivnosti navedene u prethodnoj točki, a koji ne mogu uključivati troškove koji se odnose na druge zadaće (vidjeti, po analogiji, presude od 9. rujna 2006., i-21 Germany i Arcor, C-392/04 i C-422/04, Zb., str. I-8559., t. 29., 32., 34. i 35., kao i gore navedenu presudu Telefónica de España, t. 23.).
- 40 Stoga, kako to navodi sud koji je uputio zahtjev, naknade koje se određuju na temelju članka 12. Direktive o ovlaštenju nisu namijenjene pokrivanju administrativnih troškova svih vrsta koje ima DRT.
- 41 Nadalje, Direktiva o ovlaštenju ne predviđa ni način utvrđivanja iznosa administrativnih naknada koje se može odrediti na temelju članka 12. navedene direktive, ni modalitete njihova ubiranja. Međutim, s jedne strane, iz članka 12. stavka 2. navedene direktive u vezi s njezinom uvodnom izjavom 30. proizlazi da navedene naknade moraju pokrivati stvarne administrativne troškove koji proizlaze iz aktivnosti navedenih u točki 38. ove presude te moraju biti u ravnoteži s tim troškovima. Stoga ukupni prihod država članica ostvaren na ime navedene naknade ne može prelaziti ukupne troškove tih aktivnosti (vidjeti, po analogiji, gore navedenu presudu Telefónica de España, t. 27.). S druge strane, članak 12. stavak 1. točka (b) Direktive o ovlaštenju obvezuje države članice da navedene administrativne naknade dijele između poduzeća na objektivan, transparentan i proporcionalan način.
- 42 Iz svega prethodno navedenog proizlazi da je ostavljeno na volju državama članicama da poduzećima koja pružaju elektroničke komunikacijske mreže ili usluge propišu naknadu u svrhu financiranja aktivnosti DRT-a, ali pod uvjetom da je ta naknada isključivo namijenjena za pokrivanje troškova aktivnosti navedenih u članku 12. stavku 1. točki (a) Direktive o ovlaštenju, da ukupni prihod ostvaren na ime navedene naknade ne prelazi ukupne troškove tih aktivnosti i da se ta naknada dijeli između poduzeća na objektivan, transparentan i proporcionalan način, što treba provjeriti sud koji je postavio prethodno pitanje.
- 43 Imajući sva navedena razmatranja u vidu, na upućeno pitanje valja odgovoriti da članak 12. Direktive o ovlaštenju treba tumačiti na način da se on ne protivi propisu države članice, poput onoga u glavnom postupku, ne temelju kojega su poduzeća koja pružaju elektroničku komunikacijsku mrežu ili uslugu obveznici naknade namijenjene pokrivanju svih troškova DRT-a i koje ne financira država, čiji je iznos određen u ovisnosti o prihodima koje ta poduzeća ostvaruju, pod uvjetom da je ta naknada isključivo namijenjena za pokrivanje troškova aktivnosti navedenih u stavku 1. točki (a) te odredbe, da ukupni prihod ostvaren na ime navedene naknade ne prelazi ukupne troškove tih aktivnosti i da se ta naknada dijeli između poduzeća na objektivan, transparentan i proporcionalan način, što treba provjeriti sud koji je postavio prethodno pitanje.

Troškovi

- 44 Budući da ovaj postupak ima značaj prethodnog pitanja za stranke glavnog postupka pred sudom koji je uputio zahtjev, na tom je sudu da odluči o troškovima postupka. Troškovi podnošenja očitovanja Sudu, koji nisu troškovi spomenutih stranaka, ne nadoknađuju se.

Slijedom navedenoga, Sud (osmo vijeće) odlučuje:

Članak 12. Direktive 2002/20/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 7. ožujka 2002. o ovlaštenju u području elektroničkih komunikacijskih mreža i usluga (Direktiva o ovlaštenju) treba tumačiti na način da se on ne protivi propisu države članice, poput onoga u glavnom postupku, ne temelju kojega su poduzeća koja pružaju elektroničku komunikacijsku mrežu ili uslugu obveznici naknade namijenjene pokrivanju svih troškova državnog regulatornog tijela i koje ne financira država, čiji je iznos određen u ovisnosti o prihodima koje ta poduzeća ostvaruju, pod uvjetom da je ta naknada isključivo namijenjena za pokrivanje troškova aktivnosti navedenih u stavku 1. točki (a) te odredbe, da ukupni prihod ostvaren na ime navedene naknade ne prelazi ukupne troškove tih aktivnosti i da se ta naknada dijeli između poduzeća na objektivan, transparentan i proporcionalan način, što treba provjeriti sud koji je postavio prethodno pitanje.

Potpisi